

Asia: VN/17575/2021

Luonnos hallituksen esityksestä SORA-säännösten muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne muutosehdotuksista alla olevaan tekstikenttään

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä, joka ylläpitää sekä ammatillista koulutusta että lukiokoulutusta, toteaa hallituksen esitysluonnoksesta seuraavaa.

Niin sanottu SORA-lainsäädäntö on ollut voimassa 10 vuotta. Lainsäädännön toimivuudesta ja vaikutuksista ovat koulutuksen järjestäjät saaneet vuosien aikana kokemuksia, joita on sittemmin tuotu esille opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2018 asettamassa hankkeessa sekä koulutuksen järjestäjille kohdennetussa sähköisessä kyselyssä. Mielestämme keskeisimmät ja tärkeimmät muutostarpeet voimassa olevaan SORA-lainsäädäntöön ovat hyvin ja perustellusti otettu huomioon hallituksen esitysluonnoksessa.

Lainsäädännöllisenä haasteena voidaan pitää sitä, kuinka SORA-lailla pystytään turvaamaan kouluyhteisön ja siellä opiskelevien ja työtä tekevien ihmisten turvallisuus, kun saman aikaisesti on huomioitava yksilön - myös SORA-lain vastaisesti toimivan - oikeudet ja oikeusturva. SORA-lainsäädännön yhtenä keskeisenä tavoitteena tulee olla sen ennaltaehkäisevä vaikutus ja varautuminen myös ennalta arvaamattomiin ja vakaviin väkivaltarikoksiin.

Hallituksen esityksen valmistelun aikana pohdittiin myös laajempaa opiskeluoikeuden pidättämistä kuin opiskelijan osallistuminen käytännön tehtäviin oppilaitoksessa ja harjoitteluun. Ajatuksesta oli kuitenkin luovuttu, koska laajemmalla opiskeluoikeuden pidättämisellä katsottiin mentävän liian syvälle opiskelijan oikeuksiin puuttumisena.

Koulutuksen järjestäjän kannalta SORA-lainsäädännöllä tulisi mahdollistaa ehdotettua laajempi opiskeluoikeuden pidättäminen (esim. laki ammatillisesta koulutuksesta, ehdotettu 85 a §). Työyhteisössä mahdollisesti huumausaineiden alainen ja huumausainetestiin osoitettu opiskelija voi olla yhtä arvaamaton ja vaaraksi muille siitä riippumatta, onko hän käytännön työtehtävissä oppilaitoksessa, niin sanotussa luokkaopetuksessa tai missä tahansa koulun yhteisissä tiloissa.

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi laki opiskelijoiden oikeusturvalautakunnasta sekä koulutusta koskevista laeista muutoksenhakua lautakuntaan koskevat säädökset. Ehdotuksen mukaan valitus tehtäisiin alueellisesti toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle. Hallituksen esitykseen olisi hyvä esittää arvio siitä, kuinka kauan valituksen käsittely hallinto-oikeudessa kestää sekä käsittelyajan käytännön vaikutuksista sekä koulutuksen järjestäjälle että opiskelijalle, mikäli käsittelyajat poikkeavat merkittävästi nykyisestä lautakuntakäsittelystä. Käsittelemme mukaan käsittelyajat hallinto-oikeudessa ovat pitkiä, useissa asioissa yli vuoden mittaisia. Hallinto-oikeuden päätöksistä peritään vuosittain päätettävä maksu. Uutena asiana hallinto-oikeuden päätöksestä voisi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Vaikka koulutuksen järjestäjän SORA-toimielimen päätöksistä tehtyjen valitusten määrä on vuosittain erittäin pieni, hallintopäätöksistä tehtävät valitukset lisäävät yleisten hallintotuomioistuinten työmäärää.

Voitte arvioida muutosehdotusten vaikutuksia alla olevaan tekstikenttään

Muutosehdotuksilla on myönteinen vaikutus koulu yhteisössä ja työpaikoilla tapahtuvan työskentelyn turvallisuuden parantamiseen. Vaikka varsinaisia SORA-tapauksia ja niistä tehtyjä valituksia on vuosittain vähän, tulee SORA-lainsäädäntöä arvioida säännöllisesti muutamien vuosien välein.

Virtanen Heikki

Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä - Kuntayhtymän johtoryhmä